

BISERIC'A si SCÓL'A.

Fóia bisericésca, scolastica, literara si economica.

Iese odata in septimana: DUMINEC'A.

<p>PRETIULU ABONAMENTULUI: Pentru Austro-Ungari'a pe anu . . 5 fl.—cr. " " " " 1/2 anu 2 fl.50cr. Pentru Romani'a si strainetate pe anu 14 fr. " " " " pe 1/2 a. 7 fr.</p>	<p>PRETIULU INSERTIUNILORU: Pentru publicatiunile de trei ori ce contienu cam 150 cuvinte 3 fl.; pana la 200 cuvinte 4 fl.; si mai sus 5 fl. v. a.</p>	<p>Correspondentiele sè se adreseze la Redactiunea dela „Biserica si Scól'a.” Èr banii de prenumeratiune la „TIPOGRAFI'A DIECESANA in ARAD.”</p>
---	--	--

INVITARE DE PRENUMERATIUNE

LA

„BISERIC'A si SCÓL'A.”

Fóia bisericésca, scolastica, literara si economica.

Cu 1. Iuliu v. a. c. deschidemu abonamentu nou la „Biserica si Scól'a.”

Rugàm pre toti domnii abonenti de pana acuma, cari dorescu a avé fói'a nóstra si pe viitoriu, se binevoésca a tramite la „Tipografi'a diecesana” pretiulu de prenumeratiune care e:

Pentru Austro-Ungari'a pe unu anu 5 fl.—cr.

" " " " " 1/2 2 fl.50cr.

Pentru Romani'a si strainetate pe anu 14 franci.

" " " " " 1/2 7 fr.

Sprijinulu moralu si materialu, de care pana acuma s'a bucuratu fói'a nóstra, ne indreptatiesce a sperá, cà si in viitoriu vom fi imbratisiati de aseminia simpatii calduróse precum si de bunavointi'a nestramutata a On. Publicu cetitoriu.

Redactiunea.

Dupa congresu.

Este totdeam'a bine si de o deosebita importantia pentru desvoltavea nóstra ulterióra, cand din adunàrile nóstre bisericesci ne despartim unulu de altulu multiemiti in inimile nóstre cu mersulu desbateriloru si conclusele luate.

Acést'a este situatiunea, in carea s'au gasitu alesii clerului si poporului din provinci'a nóstra metropolitana in momentul, cand dupa o munca nentreupta de 18 dile, terminandu-si congresulu agendele avisate competentiei sale s'a incheiatu sesiunea anului curentu.

S'au despartitu unulu de altulu membri maturului corpu alu bisericeii nóstre, ducendu eu sene convingerea, ca si-au datu tributulu cu demnitate si intre impregriuràrile vietii nóstre actuale s'a facutu totu ceceace prin potintia a fost pentru unu mersu mai spornicu intru desvoltarea nóstra ulterióra.

Au fost grele cestiunile, asupra caror'a a avutu se delibereze congresulu intrunitu in anulu curentu. Ba am poté dice, ca dela congresulu constituante din 1868 nici unui congresu nu i-s'a impusu rol'a de a tractá si resolvi obiecte de atât'a importantia si de atât'a greutate intru a li-se dá o buna solutiune, ca congresului din urma.

Afara de control'a mersului afaceriloru din Metropolia, a avutu congresulu a-se pronuncia si delibará asupra unor cestiuni, ce privescu aperarea autonomiei bisericeii, in urmare cestiuni de o natura capitala, si in acelasi timp cestiuni, a caroru nimerita solutiune mai cu seama in timpurile, in cari ne gasimu, recere multa ingrijire. Si marea adunare a bisericeii nóstre autonome a constatatu de nou, ca micile divergentie de opiniuni, ce se ivescu in cestiuni de a dou'a mana, incéta dintre noi, ori de câte ori vorb'a este, se aperàm altariulu bisericeii nóstre stremosiesci. Tóte aceste cestiuni s'au resolutu in spiritulu bisericeii si intr'o forma, caracteristica crestinismului nostru, in intielegere si dragoste fratiésca si crescinesca.

Totu in acésta forma s'au tractatu si resolutu si celelalte cestiuni, asia incát privitoriu, care a urmaritu cu atentiune congresulu din anulu curentu, s'a potutu convinge; ca spiritulu calmu in esaminaarea si judecarea obiectelor, este uniculu spiritu, ce dominéza presente, si are viitoriu la noi in bisericu.

Cá unu alu doilea momentu érase de mare importantia ni-se infacisíeza faptulu, ca congresulu din anulu curentu ne-a aflatu mai bine deprinsi si mai dibaci in ale constitutiunei si in practic'a vietii constitutionali. Totu materialulu de importantia s'a tractatu si discutatu mai antaiu in conferintie, si cand

cestiunile se puneau la ordine in congresu, alesii clerului erau bine luminati si bine orientati in tóte privintiele.

Si este fara indoiéla o mare deosebire intre ceeace se póte face intr'o conferintia si ceeace se póte discutá intr'o siedintia publica.

In conferintia se intrunescu ómenii asia dicendu in familia, si si-potu spune negenati totu ceeace semtu, si póteca si ce voru se semta, si pipaindu pulsulu unulu altui'a se luminéza, si se capacitéza reciproc, asia încât fiecare póte se scia, si se cunósca situatiunea destul de bine, pentrucá in siedinti'a publica se póta procede armatu si pregatitu, si in solutiunea agendelorú se se póta pronunçiá in deplina cunoscintia de cauza.

S'a vorbitu multe in conferintie, si cá la tóte ocasiunile de acésta natura au fost si unele scene, in cari animositáti si susceptibilitáti din o parte, seau alt'a voiau se-si faca cale, si se semene intre cei chiamati câte o sementia, carea ar fi potutu se nu produca roduri toema de seam'a bisericeii. S'a constatatu inse pre deplin, ca astfelu de sementie nu mai potú aflá locu priinciosu intre noi. Ómenii de greutate, si cu bucuria constatam, ca multi sunt intre noi de acestu calibru si toti avem, seau celu putien ne impunem tendenti'a de a-i urmari — au facutu lumina, si prin lumina se vedu, si bine se potú distinge tóte, asia încât acesta lumina nimicu reu nu lasa se se strecóre, si se prinda radecina in agrulu santu alu bisericeii nóstre nationale.

Si la noi este chiar astadi trebuintia de multa lumina in tóte. De aceea cu bucuria ne vomu aduce aminte de congresulu din anulu curentu, cá de unu congresu, carele si-a resolutu cu tóta conscienti'a acésta detorintia.

„A facutu lumina“, este caracteristic'a si momentulu istoricu alu congresului din urma. A facutu lumina, cá bine se ne vedemu, si se ne cunóschem, bine se vedemu, si se distingemu lucrurile, si bine se putem judecá asupra obiectelorú, ce ascépta dela noi o buna solutiune; pentrucá cu chipulu acest'a se putem pasí cu pasi totu mai siguri si mai siguri inainte.

* * *

Ei bine, congresulu s'a incheiatu. Alesii clerului s'au intorsu la vetrele lorú, si si-au reluatú afacerile dilnice.

Care este inse situatiunea nóstra, a bisericeii vii dupa acestu memorabilu congresu?

Respirámu mai usioru, ne este de siguru la toti respunsulu. Biseric'a se semte acum, cá si omulu, carele s'a pusu cu tóta puterea la lucru — cand póte constatá, ca rezultatele obtienute prin munca, i-au resplatitu ostenelele depuse.

Biseric'a mama este, si póte fi astadi multiemita cu rezultatele obtienute prin congresu. A vedutu a-deca, si a potutu vedé pre fii sei, ca, cu micu cu

mare, i-dau importanti'a ce o merita dupa trecutu si actualitate, si mai cu seama dupa principiile ei mantúitorie.

A vedutu pre fii sei, ca lucréza, ca voiescu, si potú se lucreze cu succesu in mosii'a data spre obscésca folosintia si pentru obscésca inaintare.

Bucuria ne face cu deosebire, ca am vedutu in congresulu din urma validitandu-se intr'o forma deplin corespundietória spiritului bisericeii, si asia dicendu intrupandu-se momentulu, accentuatu de Escelenti'a S'a, parintele Archiepiscopu si Metropolitu Miron Romanulu in cuventulu de deschidere alu sesiunei congresuale, de carea vorbimu. Am vedutu a-deca elementulu laicu, lucrandu cu unu viu interesu si cu unu tactu ce face onóre bisericeii nóstre.

Cand situatiunea se pareá, ca este mai grea, atunci alaturia cu cei 3 prelati ai bisericeii vedeam pre ilustru dni *Moocsonyi*, pre dnii: *Ioan cav. de Puscaru*, *Dr. Iosif Galu*, *Vincentiu Babesiu* si pre altii multi, luandu asupra-le din sarcin'a bisericeii si portandu vádufulu dilei cu conscienti'a lucratorului bunu in servitiulu santei cause.

Acestu modu de a vedé si de a lucrá este, si remane unu puternicu esemplu de munca si viu interesu catra cauza, pentruca viu si puternicu l'am vedutu manifestandu-se si validitandu-se in congresulu din urma!

Nu se póte, cá unu astfelu de modelu de vedere si lucrare se nu-si aiba ródele sale pana in cele mai indepartate unghiuri ale Metropoliei.

Nu se póte, ca organele si respective elementele, cari constituescu Metropolia nóstra, si cari asia dicendu forméza ochii si manile acesteii'a, se nu se inspire de ceeace doresce inim'a acestei mame bune, se nu-si insusiésca, si se nu-si faca de maxima de viétia si lucrare lumin'a si intieleptiunea vediuta in congresu, si se nu urmarésca esemplulu maturului corpu alu bisericeii nóstre nationale!

Munci-vomu deci cu totii cu zelú, si cu intieleptiune in agrulu santu alu Domnului!

Semena-vomu in inim'a poporului nostru sementi'a luminei si adeveturile evangheliei, pentrucá se cresem, si se facem dintrensulu „poporu deseversitu Domnului!“

Intari-lu-vom in credintia, imbarbata-lu-vom la fapte, deprinde-lu-vom totu mai multu cu unu mai nimeritu modu de vedere si viétia, cu unu mai nimeritu chipu de a practicá institutiunile nóstre bisericesci, pentrucá puternica se devina biseric'a, si puternicu se fia printrens'a poporulu, ce o constitue!

Congresulu nationalu-bisericescu.

(Continuare.)

Siedinti'a XII.

S'a tienutu la 20 Iunie a. c.

Presenti dintre prelati Escelenti'a S'a, parintele Archiepiscopu si Metropolitu si Pré Santi'a S'a, pa-

rintele Episcopu alu Aradului. Notariu Nicanor Fratesiu.

Dupace se autentica protocolulu siedintiei premergetorie, si se presentéza congresului unele repórte ale consistoriului metropolitanu, precum si unele rugári, deputatulu Dr. Ioan Popu intréba pre presidiu, ca pentruce nu s'au tiparitu, si nu s'au impartitu repórtele consistoriului metropolitanu intre deputati conform conclusului congresualu, luat sub Nr. 89 din 1884?

Presidiulu respundiendu interpelantelui aréta, ca conclusulu provocatu de densulu se referesce numai la astfelu de operate, cari privescu regularea organisării interne, dar cu privire la repórtele speciale pana acum nici nu a fost obiceiulu a-se tipári, si nici nu esista vre o dispusetiune, carea ar cere acést'a.

Deputatulu Dr. I. Popu si-reserva dreptulu de a face o propunere de urgentia.

I. Rosiu face urmatóri'a propunere: Considerandu ca la indeplinirea posturilor vacante de invetiatori la scólele micste serbesci-romanesce se aplica astfelu de invetiatori, cari nu sciu romanesce, — sè se faca o representatiune la guvernulu, prin carea sè se céra aplicarea astorfeliu de invetiatori, cari cunosc limb'a romana.

Se transpune comisiunei scolarie.

Se pune la ordinea dilei reportulu comisiunei bisericesci, carea prin reportoriulu ei Teodor Fassie propune, si congresulu decide:

1. Cu privire la petitiunea preotiloru din Valea Almasiului pentru imbunatatirea stării materiale a preotimei si de crearea de unele norme generale pentru competentele stolarie — petentii se aviséza a-se adresá cu rugarea loru catra consistoriulu eparchialu din Caransebesiu.

2. Propunerea deputatului I. Suci se privesce de resolvita prin conclusulu de sub Nrulu precedentu, petentelului, i-sta in dreptu a-se adresá catra consistoriulu eparchialu din Aradu.

3. Propunerea deputatului Petru Oprisiu in caus'a reducerii serbatoriloru in sensulu §-lui 174 din statutulu organicu se reléga la sinodulu episcopescu.

Siedinti'a XIII.

S'a tienutu in 21 Iunie a. c.

Presenti toti trei prelatii: Escelenti'a S'a, parintele Archiepiscopu si Metropolitu Miron Romanulu, Pré Santi'a S'a, parintele Episcopu alu Caransebesiului Ioan Popasu si Pré Santi'a S'a, parintele Episcopu alu Aradului Ioan Metianu.

Notariu: Pompiliu Piposiu.

Se cetesce protocolulu siedintiei premergetorie, si se autentica.

In decursulu cetirii protocolulu intra in sal'a de siedintie Pré Santi'a S'a, parintele Episcopu alu Caransebesiului Ioan Popasu, fiend intempinat de congresu prin vii urári de „se traiésca.“

Dupa autenticarea protocolulu presidiulu si-esprima bucuri'a asupra sosirii Pré Santiei Sale, si cere, cá infaciisarea Pré Santiei Sale sè se noteze la protocolu. (Aprobári generale).

La ordinea dilei se pune reportulu comisiunei financiare, carea prin reportoriulu ei E. Brote face urmatórele propuneri:

„1. Raportulu consistoriului metropolitanu, cá senatu epitropescu se iá de basa la discutiunea speciala, si se alatura la protocolulu siedintiei;

„2. Despre elaborarea unui proiectu de regulamentu pentru afacerile epitropesci in intrég'a metropolie; despre instituirea organeloru pentru manipularea averii metropolitane; despre transpunerea legatului fericitului archiepiscopu si metropolitu Andreiu Siagun'a pentru infiintiarea a doue eparchii; despre predarea, administrarea si ratiocinarea fonduriloru metropolitane: se reserva hotaririle la rapórtele speciale, prin cari sè se astérna aceste obiecte;

„3. Faptulu, cá o parte a fundatiunii Gozdu s'a transpusu in administrarea metropoliei si ca impartirea fonduriloru comune ale eparchiiloru Arad si Caransebesiu s'a finalisatu, sè se iee spre sciintia;

„4. Consistoriulu metropolitanu se tiena in evidenta afacerea procurarii de case protopresviterale si se raporteze din sesiune congresuala in sesiune congresuala despre stadiulu, in care se afla afacerea;

„5. Consistoriulu metropolitanu se iee dispositiunile necesare, ca datele despre starea averii in metropolie sè se statorésca in mod uniform astfelu, ca dintr' unu tablou generalu ce s'ar compune din aceste date se fie evident, ce suma de bani representa in centru si in comune, specialu a eparchiiloru, cáta suma din acést'a are destinatiune curatu bisericeasca, cáta destinatiune scolara si cáta pentru scopuri generale administrative.“

Congresulu primesce propunerile cuprinse sub punctele: 1, 2, 3 si 5; ér cu privire la propunerea comisiunei, cuprinsa in punctulu 4 in urm'a contrapropunerii deputatului Dr. Iosif Galu, punctulu acést'a din reportulu consistoriului metropolitanu se iea simplu la cunoscintia.

Reportulu consistoriului metropolitanu, referitoriu la legatulu fericitului Archiepiscopu si Metropolitu Andreiu Siagun'a pentru infiintiarea a loru doue eparchii noue, prin care reportu se aréta, ca starea acestui legatu, ce se afla in administrarea consistoriului archidiecesanu, cu finea anulului 1885 representa sum'a de 119.400 fl. 82¹/₂ cr. si ca nu mai esista nici o pedeca pentru trecerea acestui legatu in administratiunea consistoriului metropolitanu se iea la cunoscintia, si consistoriulu metropolitanu se insarcinéza a luá in primire acestu legatu, si a-lu administrá conform normelor generale.

La ordinea dilei urméza reportulu comisiunei scolarie, carea prin reportoriulu ei Nicolau Zgre cu privire la rescriptulu ministrului de culte si instruc-

tiune publica dto 13 Iulie 1885 Nru 21,120, — cu alterarea autonomiei bisericeii nóstre dispune, cá tóte cauzele disciplinare ale invetiatorilor nostri confessionali, cari s'ar terminá cu destituirea acelor'a, inainte de esecutarea sententiei finale se fia supuse revisuirii si aprobării ministeriale face urmatóri'a propunere :

„Considerandu, cá prin acésta dispositiune ministeriala in deciderea afaceriloru giudiciale ale invetiatorilor nostri confesionali, ministrulu de culte si instructiune publica se institue pe sine in biseric'a nóstra autonoma de instantia judiciara suprema, prin cee-ce de-o parte este vatemata autonomi'a bisericeii recunoscuta si garantata in articolulu de lege IX din 1868 si pe bas'a acelu'i'a in statutulu organicu prevediutu cu sanctionarea altissima, unde atat in clausul'a de sanctiune, cât si in punctele I si VI ale dispositiuniloru generale este deplinu garantata autonomi'a si precisu rezervata jurisdictiunea independenta a bisericeii nóstre in tóte afacerile judiciare bisericesci si scolare; considerand mai departe, ca dupa § 158 din legea fundamentala „statutul organicu“ in biseric'a nóstra autonoma, organulu supremu judecatorescu este consistoriulu metropolitanu, — ér' dupa §§ 131 si 167 din statutulu organicu forurile judecatoresci instituite pentru deciderea cauzelor disciplinare in contra invetiatorilor nostri confesionali sunt consistoriile eparchiale si consistoriulu metropolitanu, acest'a in instantia ultima pentru deciderea finala a acelor'a.

„In fine considerând, ca § 138 din articolulu de lege 38 din 1868; pe care se baséza ministrulu in rescriptulu seu, reguléza numai afacerile giudiciale ale invetiatorilor comunali si de statu, ér in privinti'a deciderii cauzelor disciplinare ale invetiatorilor nostri confesionali nici dupa dispositiunile legii tierii de instructiune, dar nici dupa clausul'a de sanctiune a statutului organicu de feliu nu se repórta si nu se póte aplicá; — din aceste consideratiuni, congresulu constatand, ca prin rescriptulu ministerialu sus-amintitu e alterata autonomi'a bisericeii nóstre in afacerile giudiciale invetiatoresci, — indruma pe consistoriulu metropolitanu, cá prin o remonstratiune in numele bisericii intregi metropolii, pe basa motivelor expuse — se róge cu urgentia pe ministrulu de culte si instructiune publica, spre a-si revocá rescriptulu suscitatu si se incunoscintieze despre aceea si pe organele sale subalterne.“

In urm'a observării deputatului V. Babesiu congresulu nu se pronuncia asupra acestei cauze, ei o amana, pana cand se va pune la ordine cestiunea ajutoriului de statu din archidieceasa, deórece aceste done cestiuni stau in strensa legatura un'a cu alt'a.

Se pune la ordine reportulu comisiunei organisatórie, carea prin reportoriulu ei P. Cosm'a cu privire la propunerea deputatului P. Tissu propune, si congresulu decide: cá propunerea lui P. Tissu referitória la deplinirea postului de protopresviteru alu Pancio-

vei sè se transpuna pre calea consistoriului metropolitanu sinodului eparchialu alu diecesei Caransebesiului.

Siedinti'a XIV.

S'a tienutu la 22 Iuniu a. c.

Presenti dintre prelati: Escelenti'a S'a, parintele Archiepiscopu si Metropolitu Miron Romanulu, Pré Santi'a S'a, parintele Episcopu alu Caransebesiului Ioan Popasu si Pré Santi'a S'a, parintele Episcopu alu Aradului Ioan Metianu.

Dupa autenticarea protocolului siedintiei premerse, si dupace presidiulu presentéza trei petitiiuni, cari se predau comisiunei petitionarie, — deputatulu Dr. Ioan Pop face propunerea, cá tóte repórtele consistoriului metropolitanu sè se tiparésca de timpuriu, astfeliu, cá acelea sè se imparta intre deputati spre studiare inca la inceputulu sesiunii.

Propunerea se transpune comisiunei organisatórie.

La ordinea dilei se pune reportulu comisiunei speciale alese in afacerea ajutoriului de statu pentru archidieceasa.

Reportoriulu acestei comisiuni Zachari'a Boiu, dupace cetesce intregu reportulu comisiunei face urmatórele propuneri: Congresulu consente cu procedur'a sinodului archidieceasanu, ca a presentatu caus'a congresului nationalu-bisericescu carele in prim'a linia este chiamatu a promová interesele metropoliei. 2) Aprobandu pasii archidiecesei, congresulu alege din sinulu seu o deputatiune de 9 membri, carea are sè se puna cu guvernulu in intielegere pentru stabilirea unui modus vivendi in cestiunea ajutoriului de statu. 3) In acésta deputatiune sè se aléga: Inaltu Pré Santi'a S'a, Metropolitulu Miron Romanulu, Pré Santiele Loru Episcopii Ioan Popasu dela Caransebesiu si Ioan Metianu dela Arad, Iacob Bologa, Cav. de Puscariu, Atanasiu Cimponeriu, Dr Iosif Gal, Ioan Beliesiu si Georgiu Serbu.

Luandu-se la desbatere propunerile comisiunei, congresulu le primesce in unanimitate, si persónele propuse de comisiune se alegu cu aclamatiune.

La ordinea dilei se pune reportulu comisiunei organisatórie, carea prin reportoriulu ei Ioan Bartolomeiu reportandu asupra reportului presidiului delegatiunei congresuale propune si sinodulu iea acestu reportu la cunoscintia.

Cu privire la raportulu consistoriului metropolitanu in privinti'a regulamentului afaceriloru interne, prin care consistoriulu metropolitanu constata, ca in regulamentulu din 1878 nu sunt astfeliu de defecte, cari ar cere o modificare radicala, unu nou regulamentu, propune, cá regulamentulu provisoriu din 1878 se remana in valóre, — comisiunea org. propune, cá congresulu se sustiena conclusulu congresualu din 1881, insarcinandu-se consistoriulu metropolitanu a elaborá unu regulamentu pana la procsimulu congresu, ér regulamentulu de fatia remane provisoriu in valóre pana atunci.

Asupra acestei propuneri se incinge o discussiune, la care participa dnii: Zigre, cav. de Puscariu, Babesiu, Slavici si Radulescu. In urma se primesce contrapropunerea domnului Zigre conform carei'a regulamentulu de fatia remane in valóre, pana cand se va aflá necesitatea de a-lu modificá.

(Va urmá.)

„Temisian'a“

instituto de creditu si economii din Temisióra.

Este primulu si pana acum uniculu institutu de bani infiatiu de romanii din partile banatice-ungurene din propriile loru puteri.

S'a infiatiu greu acestu institutu, pentruca greu este la noi si pentru noi a face binele.

Cá si la oricare intreprindere de ale nóstre nu se potea se nu se face si la infiatierea acestui institutu mai multa, seau mai pütiena vorba, si mai cu cale, si mai fara locu si resonu. S'a vorbitu multu, dar in acelasi timpu s'a si facutu multu, pentru ca s'a facutu unu lucru nou pentru noi in partile acestta, s'a creatu o institutiune de viétia, o institutiune, carea ne va face se fim mai reali in modulu nostru de cugetare si de viétia, unu feliu de medilocu, de carele usandu ne vom deprinde a fi mai crutiatori cu banulu, cascigatu cu multa sudóre, si ne vom deprinde si noi a-lu chivernisí mai bine si a fi mai spornici intru a-lu inmultí.

In urm'a greutátiloru, intempinate de acestu institutu la infiatiere si mai cu seama la recunóscerea lui de factoru esistente, capace de a lucrá cá institutu, recunoscutu dupa tóte formele — se latise in timpulu din urma unu feliu de nedumerire intre ómenii, cari au participatu cu denariulu loru la infiatiere.

Nu erá adeca publicata firm'a acestui institutu in fói'a oficiala a tierii. Acum inse „Luminatoriulu,“ aparutu Marti'a trecuta ne aduse scirea, ca institutulu a trecutu si preste acésta greutate a inceputului. Firm'a s'a publicatu, si institutulu este capace de orice operatiune financiara.

Faptulu acest'a, sperámu, va face se inceteze orice nedumerire, si institutulu si-va poté continuá cu succesu mersulu inceputu, precum aflámu din isvoru siguru, in conditiuni destulu de favorabile.

Ne bucurámu, ca institutulu a trecutu si peste acésta greutate, si credem, ca bucuri'a nóstra o impartiescu toti romanii, cari aseminea cá si noi vedu, si sciu, ca unu astfeliu de institutu prosperandu si spornindu ne va face se dispunem cu o putere mai multu in servitiulu causeroru private si publice ale multu cercatului nostru poporu din aceste párti.

Cand se gasesce omulu in o buna dispositiune si cand se bucura, de regula cugeta mai bine. Am ganditu deci se ne folosimu si noi de acésta bucuria, si se ne facemu o detorintia facia de acestu institutu si prin elu facia de publiculu romanescu.

Doue lucruri se receru pentru prosperarea instituteloru de acésta natura si anume: o buna si conscientiósá administrare interna si multa bunavointia si sprijinu din partea publicului; ér mediloculu pentru prosperarea si inaintarea acestoru doue este o buna controla.

Facia de ómenii, cari au luatú asupra-le administratiunea acestui institutu nu numai ca nu avem nimicu de observatu, ci din contra constatámu cu placere, ca-ii cunóscemu de ómeni cu multa bunavointia si zelu pentru cauza.

Publiculu inca s'a aretatu cu multa bunavointia, si din actiuni s'a platitu pana acum parte mare intregu capitalulu, desi directiunea a cerutu numai 7 rate. Totu astfeliu s'a urmatu si cu depunerile. Biserica a premersu cu esemplu, consistoriulu din Arad adeca a depusu spre fructificare la acestu institutu o frumósá suma din fondurile diecesane, si totu astfeliu au facutu si unii privati, asia incát institutulu lucra astadi cu o suma de preste 130,000 fiorini, plasata mai cu seama in imprumuturi mici la tieranii nostri.

Ca acesti bani sunt bine plasati, credem, ca este o buna dovéda faptulu, ca ómenii platescu regulatu interesele, si ca pana acum n'a obvenitu nici casu de protestu la cambie, cu atát mai putien vre-unu procesu pentru incasarea vre unei sume imprumutate.

Imprumuturi se ceru multe, si totu ceeace se cere, si se da, precum ni-se spune, se intrebuintiéza bine de ómenii, cari le ridica, si anume parte spre a scapá din ghiárele usurariloru, parte se investescu in pamentu, in vite si intreprinderi rentabile economice.

Va se dica institutulu se gasesce in bune conditiuni si apucatu pre o cale buna.

* * *

Ne-am deprinsu a nu laudá diu'a mai nainte de a fi santitu sórele.

Astfeliu cand constatámu, ca institutulu merge bine nu putem se nu constatam o impregiurare de mare importantia atát pentru viitoriulu institutului, cât si pentru viitoriulu nostru cá biserica si cá poporu.

Noi romanii din aceste párti avem dupa positiunea nóstra geografica o importanta, ca se nu dicemu dóra cea mai importanta rola in desvoltarea culturala a neamului romanescu. Si cum va fi de rendu, acésta importanta rola póteca nici noi insine nu o scimu apretiuí din destulu, si in acelasi timpu publiculu mare nu s'a deprinsu a o pré luá in consideratiune. Ba mai multu, pareca nu avem nici noi destula incredere, in noi insine, ér altii ne tienu de nesce ómeni, cari nu se numera intre cei mai norocosi in intreprinderile loru.

Atát increderea in noi insine, cât si stim'a publicului din afara nu ni-o putem cascigá, decât numai ingrijindu, cá lucrurile, de cari ne apucam, se- ne succéda bine. Si fiendea institutulu, de care vorbimu, lu-vedem lucrandu in conditiuni fórte favorabile, de-

torintia avem a fi cu ochi agri facia de densulu, a-lu spriginí si a-lu controlá, a-lu face se inainteze, cá prin inaintarea lui se facem, sè se nasca asemenea institute si prin orasiere vecine.

Convingerea nóstra este, ca la noi tóte se potu face cu munca si cu grije. Se muncimu, si se ingrijimu deci acestu institutu, si se nu avem nici cea mai mica indoieála, ca „Timisian'a“ va prosperá, si va face cele mai bune servitii atát actionariloru, cât si poporului romanescu.

Notitie despre viéti'a si activitatea Metropolitului Moldovei Varlaamu (1632—1653).

(Continuare).

Nefericirile venite asupr'a pamentului Moldovei si locuitoriloru ei nu s'au finitu cu resbelulu cu Tatarii si Cozacii, cáci Lupulu nu invetiá minte din nefericirile trecute si nu cautá se traésca in unire cu vecinii. Elu nu lucrá cá unu diplomatu prudente si prevedietoriu, care cumpenesce bine tóte momintele si privesce si s'firsitulu, ce vor luá. Elu perdó din vedere bun'a maxima, de care se conducu capetele cele mari, cá „Concordia res parvae crescunt, discordia dilabuntur;“ ci din contra elu se pune éra-si reu cu vecinii si i-i atitia éra-si si se invrajbesce cu densii, din care cauza nenorociri neaudite venira din nou asupr'a bietiloru Moldoveni, éra asupr'a casei lui ruina totala. Mironu Costinu dice: „Éra Vasile Voda nice cu un megiasii, precum am apucatu si noi acea Domnie, viatia buna n'au avut de'n nebagare de séma cu nime din megiasii.“¹⁾ Multi inimizii si-facú Lupulu dupa casatori'a fíei sale Rucsandr'a in var'a anului 1652 cu Timusiu, fiulu Hatmanului Cozacescu Hmelnitchi, inimizulu de mórte alu Poloniloru, pe care Mironu Costinu i-lu numesce „Isvorulu tuturoru reutátiloru si pustiirea acestoru parti, inceputulu caderii si imputinariu Craiei Lesiesci, resp'á si pustiirea si Cozaciloru, stingere si tierii nóstre.“²⁾ Asia veni elu la Turci in prepusu, éra cu Racoti si Mateiu se certá din nou. Se vede, ca Lupulu se cam ingamfase dupa legatur'a acést'a cu Cozacii, basandu-se pe viteji'a si sprijinulu loru si pe alu Tatariloru, cu cari se gasia anca in rudire, fiindu-i Dómn'a sora cu soti'a unui'a din capeteniele cele mai insemnate ale Tatariloru.³⁾

¹⁾ M. Costin, l. c. I, 304.

²⁾ Ibid. p. 313 si 354. Éra in alta parte totu acestu cronicariu ni spune: „Ce ajunsese si elu (George Stefan) la Racoti, Cnezul Ardélului si la Cazimir, Craiul Lesiescu, ca amendororu érá urit Vasile Voda, pentru legatur'a cu Cazacii.“ (Ibid. p. 340).

³⁾ Paul de Halepo dice: „Sultanulu tatarascu, adeca „Vazir-Alkhan,“ numitu Serif-beiu, fiind aliatu cu Vasilie; cáci tiene pe sor'a Domnei lui Vasilie, care e Circasiana“ (Arch. ist. l. c. p. 86). — Vedi si M. Costin, l. c. p. 344—45, unde lu numesce „Serim-Bei.“ — M. Costin, l. c. p. 322. — Éra Gronski la Sincaiu p. 54 dice: „Cu vreme Lupulu au facutu multe dosadzi lui Georgie II. Racoti, cu care si pe tata seu si pe frate seu Sigismund

Lui Racoti i-i tramise Lupulu respunsu, ca-lu va face sa dea galbeni Tatariloru, dara cu Mateiu se certá. Mironu Costinu, dupa-ce vorbesce de casatorila Rucsandrei cu Timusiu, se exprima asia: „Éra Vasilie Voda au remas indata la prepusuri la Turci pentru uritu numele Cazaciloru la densii; si la megiesi indata la zarve, alesu la Mateiu Voda neprietenulu vechiu, care siindu-se de unirea lui Vasilia Voda; si cu Racoti au statutu indata in sfaturi, cá amendororu érá invrájbitu Vasilie Voda, si amendoii se siiu de acea unire, ales cand audiá solii cá aceele, Racoti, de la Vasilie Voda; ca i-au trimisu pre Georgie Stefanu Logofetulu, intr'unu rend, poruncindu-i se siéza molcom Racoti, ca-lu va face de va versá nisce galbeni Tatarilor, si la ce va veni lucrulu el va vedé.“⁴⁾ „Éra despre cert'a cu Mateiu in cronic'a anonima a tierii Romanesci gasimu: „Éra cand au fostu cursulu aniloru 7161, find Matheiu Voda invrajbitu cu Vasilia Voda, si avend legatura si pretesiu cu Racoti Georgie craiulu Ardealului, svetuitusau amendoii cu taina mare, ca se-si iea vrajmasiulu de asupr'a lui, ca nu se mai puté reposá de densulu, ci in tóta vremea se ridicá asupr'a lui galcéva, nefind nimic gresit.“⁵⁾ Asia ni spune si „Istori'a tierii Romanesci“ atribuita lui Constantinu Capitanulu⁶⁾ si Sincaiu.

(Va urmá.)

D i v e r s e.

* *Pré Santi'a Sa*, parintele Episcopu alu Aradului Ioan Metianu, a sositu Mercuri'a trecuta cu trenulu dela amédi la Arad.

* *Himen*. Dlu Teodor Faur, innetiatoriu primariu in Órményes, comitatulu Carasiu-Severin a incredintiatu pre domnisiórá Elen'a Calbasa, invetiatorésa in acea comuna. Dorimu noiei parechi viétiá fericita!

i atinsese, adaogendu-si acést'a ca prin solul, care l'au fostu trimisu i-au fostu spus, ca de nu se va purtá mai altmíntrelea, tóta avuti'a o va cheltui spre stricarea lui si fiind ca la acestea au respuns Racoti cu cinste si cu omenie, s'au falitu inaintea alor sei, ca Racoti se cutremura numai de vorb'a lui.

⁴⁾ „Mag. Ist.“ IV., 322—23. Vedi si „Mag. Ist.“ I, 299 si Sincaiu, l. c. p. 56.

⁵⁾ „Mag. Ist.“ I. 299.

⁶⁾ Sincaiu, l. c. p. 56, éra Gronski la Sincaiu, l. c. p. 54 ni spune; „Dreptu aceia Racoti facend ca se nu se pricépa Lupulu au instiintiatu pre Matheiu Printiul Valachiei prin unii credinciosi ai sei, si l'au indemnatu cá se stea gat'a cu tóte ostile sale si i-au pusu di, cand se se impreune ostile lui Matheiu cu povatiutorii sei.“ Paul de Halepo ni spune, ca George Stefanu, fiindu tramisu in solie la Racoti, se fia spusu acestui'a, ca Vasile staruesce cu bani la Turci, ca acesti'a se detroneze pe Racoti, éra in loculu seu se puna pe fratele lui Lupulu; pe de alta parte lui Mateiu se-i fia spusu, ca Lupulu cumpera pe Turci se puna pe Stefanu fiulu seu pe tronul tierii Romanesci („Arch. Ist.“ l. c. p. 73 si 74). — Laurianu l. c. p. 456 dice, ca Vasile Lupulu vorbise cu Cozacii, sa detronedie pe Mateiu si Domni'a acelei tieri se o ieie elu, éra in Moldova se puna pe ginerele seu Timusiu.

* *Sinodulu bisericeii autocefale romane* a luat dispușetiunile de lipsa pentru a-se grabi tiparirea cartiloru bisericesci cu litere latine.

* *Secerea* in partile n6stre este apr6pe terminata. Dupa cele ce audim si cetim recolt'a gr6ului in anulu acest'a nu corespunde nici pre departe ascept6rilor, si st6arii, in carea se aretau granele in primav6ra. In partile, cari au scapatu de apa si de p6tra abia se p6te dice, ca este o recolta mai putien c6 medilocia. In urmarea ploiloru din urma gr6ulu nu s'a potutu desvolt6, si astfelu si in privinti'a calit6tii este slabu.

* „*Sc6l'a si Famil'ia*,” ce apare in Brasiovu, luandu notitia de opsiorul aparutu in tipografi'a n6stra, intitulatu: „Festivit6tea, arangiata in s6r'a de 20 Aprile 1886 in on6rea alesiloru clerului si poporului, intrunitu in sesiunea sinodala ordinara a eparchiei aradane,” — serie urmat6rele:

Precum se vede, materi'a ce se cuprinde in acestu opu este de tot varia. Ce privesce modulu cum este tratata, atat'a potu se spunu on. nostri cetitori, ca mie, cetitendu-lu cu unu viu interesu dela inceputu pana la sferitu mi-a procuratu o adeverata recreatiune sufletului meu. Cred ca tot acea-si recreatiune i-o va procura fie-carui cetitoriu fie elu de ori-ce gradu, carui'a i-lu si recomandam cu deosebitu interesu. De asemenea adjustamentulu esterioru alu opului, harti'a, tiparulu etc. nu numai ca nu lasa nimicu de doritu b6 inca este artisticu de luesu pre langa neinsemnatulu pretiu de 40 cr.

Opsiorul acest'a este dupa mine cu o dovada mai multu ceea-ce a disu invetiatalu nostru istoricu A. P. Ilarianu in istori'a s'a „ca cultur'a romaniloru din Ungari'a are de a se multiami preparandiei din Arad si zelosilor ei profesori.“

* *Muti6m6ta publica*. Dn'a Antoni'a Nica, nascuta Kalmar, soci'a dlui Ioan Nic'a, notariu in Tautiu a donatu bisericeii n6stre din Siepreusiu o masaritia pentru santulu prestolu. Aducendu acest'a la cunoscinti'a publica ne tienemu de detorintia a esprime numitei d6mne si pre ac6sta cale muti6m6ta. Siepreusiu in 1 Iulie. — Comitulu parochialu.

† *Necrologu*. Auror'a T. Pacati6anu, nascuta Caracioni dupa unu morbu greu de peptu a in-cetatu din vi6tia in 8. Iuliu a. c. in anulu 23 alu et6tii si alu doilea alu fericitei sale casatorii, lasandu in celu mai profundu doliu pre neconsolabilulu ei sociu, dl Teodor V. Pacati6anu, redactorulu „Gazetei Poporului.“

Remasitiile pamentesci ale defunctei s'au depusu spre odichna eterna in diu'a de 9. Iuliu la 4 6re dupa am6di.

Se-i fia tierin'a usi6r'a si memori'a binecuvantata, 6r neconsolabilulu ei sociu Ddieu se-i dea tari'a si pute-rea, c6 se p6ta suport6 ac6sta grea lovitura a sortii.

* *Pretiuulu bucateloru in piati'a din Arad*. Vineri'a trecuta s'au vendutu bucatele aici in Aradu cu urmat6rele pretiuri: gr6ulu curatu 7 fl., de medilocu 6 fl. 50 cr. gr6ulu secaretu 5 fl. 50 cr. secar'a 5 fl. orzulu 5 fl. 20 cr. cucuruzulu 4 fl. 65 cr.

Concurse.

Pe bas'a ordinatiunei V. Consistoriu gr. or. aradanu, de dto 17 Maiu 1885. Nr. 1639, se escrie concursu pre vacant'a statiune invetiator6sca din comun'a bisericeasca romana gr. or. **Ostrovu**, ocupata pana acuma in modu provisoru, cu terminu de alegere pe **3. Augustu st. v. a. c.** pre langa urmat6rele emoluminte:

1. Salariu invetiatorului in bani gata 250 fl.
2. Conferinti'a invetiator6sca 10 fl.

3. Pausialu pentru scripturistica 6 fl.

4. Dela inmortentari unde va fi pofitu 40 cr.

5. 8 orgii de lemne, din care are a-se incaldi si chili'a de invetiamentu.

6. 4 jugere de pamentu estravilanu parte aratoriu, parte f6natie clas'a a II-a.

7. Cuartiru liberu, cu gradina de 1 jugeru.

Doritorii de a ocup6 acestu postu, au a-si substerne documintele prescise conform stat. org. si normativulu Ven. Consistoriu, totu odata a fi prevediuti cu decretu din limb'a magiara, si adresandu-se Comitetalui parochialu, ale substerne M. On. Dnu Dem. Marcu, inspect. de sc6le in Birehis.

Dela recurrenti se poftesce, a se present6 in s. biserica in vr'o Dumineca s6u serbat6re spre a-si aret6 desteritatea in cantu si tipicu.

Ostrovu, 24 Iuniu 1886.

Zinovie Covaciu, m. p. George Paiusianu, m. p.
presied. com. par. notariu substitutu.

In contielegere cu: **DEMETRIU MARCU**, m. p. inspectoru.

Pentru statiunea invetiator6sca din comun'a **Jac'a (Zs6ka)**, inspectoratulu Oradii-mari, se escrie concursu, cu terminu de alegere pe Dumineca in **3/15. Augustu a. c.**

Emoluminte: 100 fl. in bani numerari; 16 cubule si d6ue mesure gr6u de p6ne; — banii si gr6ulu se solvescu respective mesura anticipativu in rate treilunare; — $\frac{1}{4}$ sesiune de pamentu aratoriu dimpreuna cu dreptulu de pasiunat, — pentru lucrarea pamentului comun'a bisericeasca solvesce invetiatorului 15 fl.; — st6lele: dela mortu mare 1 fl. dela mortu micu 50 cr., dela cununii 90 cr.; pentru conferintiile invetiatoresci are dela comun'a bisericeasca trasura in natura si 60 cr. la di.; cortelu liberu cu gradina de legumi.

Recursele adjustate conformu presciseloru statutului organicu si §-lui 6. art. XVIII din 1879, — adresate comitetului parochialu, — s6 se tramita subscrisului in Zs6ka p. u. Furta, pana inclusive 1/13. Augustu a. c. avendu recurrentii in vre-o Dumineca ori serbat6re a-se present6 in biserica din locu, spre a-si aret6 desteritatea in cantare si tipiculu bisericescu.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu: **TOMA PACALA**, m. p. adm. protop. inspect. de sc6le.

Ne presentendu se nici unu recurinte — la escrierea concursului din trecut, — prin ac6st'a se escrie de nou concursu pentru indeplinirea definitiva a postulu invetiatorescu dela sc6l'a gr. or. rom. din filial'a comuna **Constanti'a**, apartienat6re de biserica opidului B.-Comlosiu; cu terminu de alegere p. **6. Augustu st. v. 1886.**

Emolumintele sunt: a) in bani gat'a 63 fl., b) 30 chible gr6u, c) dela fiecare inmortentare ori parastasu 20 cr., d) pae c6te se vor recere pentru incaldirea localit6tii de invetiamentu si a invetiatorului, e) cortetu liberu cu 1 chilie, culina si gradina de legume, f) 3 jugere de pamentu aratoriu, si anume: doue dela comuna si unulu dela dominiu, g) dela dominiu 4 orgii de lemne, cari comun'a e obligata ale aduce in curte sc6lei s h) tot dela dominiu 5 fl. si 4 cr. la anu.

Doritorii de a ocup6 acestu postu, se avis6za a-si trimite recursele instruite conform statutului organicu M. On. Dnu inspectoru cercualu Paul Tempea in Toracul-mare — cottulu Torontal — adresate catra comisiunea scolara din Constanti'a pana in 3. Augustu st. v. a. c., si a-se present6 in vre-o dumineca s6u serbat6re in biserica gr. or. rom. din B.-Comlosiu, spre ase face cunoscuti comunei si se doved6sca desteritatea in cantare.

Cu scirea si invoirea M. On. Dnu inspectoru cercualu de scóle Paul Tempea.

Dat din siedinti'a comisuiinei scolare gr. or. rom din Constanti'a, tienuta la 30. Martiu st. v. a. c.

Julian Bogdan, m. p. *Julia Vuia*, m. p.
parochu ases. cons. ca pres. com. scl. notariu.

Se escrie concursu pentru statiunea invetiatorésca dela scól'a rom. gr. or. din comun'a **F. Varsiandu**, cerculu Siriei, cottulu Aradului cu terminulu de alegere pe **6/13. Augustu 1886.**

Emolumintele: a) 100 fl. bani gat'a, b) 120 fl. pentru bucate, c) $\frac{1}{2}$ sesiune paméntu din care dóue jugere e fénatiu, d) 12 orgii de lemne din care are a-se incaldí si scól'a e) 4 fl. pentru conferintia si trasura gratuita, f) 5 fl. pentru scripturistica, g) 26 pentru curatoratu h) dela inmormentári, unde va fi pofitu 50 cruceri, si in fine cuartiru liberu cu gradina de legumi.

Cei ce dorescu a ocupá acestu postu sunt avisati a-si tramite petitiunile loru pana 2 Aug. v. a. c. inspectorului Georgiu Popoviciu in Ménes per Gyrok, dovedindu ca sunt romani de religiunea gr. or. ca au prestatu esamenulu de cualificatiune si celu din limb'a magiara cu calculu bunu; ér daca au servitu ca invetiatoriu atestatu de conduita.

Competentii, cari vor documentá ca sunt versati in gradinaritu, stuparitu, precum si acei'a cari vor dovedi ca sunt capaci a instrúa cor pe note vor fi preferiti.

Competentii sunt pofiti a-se presentá in vre-o dumineca s'au serbatóre in s. biserica din F. Varsiandu spre a-si aretá desteritatea in cantu si tipicu.

F. Varsiandu, la 23. Iuniu 1886 v.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu protopresviterulu si inspect. cercualu.

Se escrie de nou concursu pentru ocuparea postului invetiatorescu dela scól'a confesionala gr. or. din comun'a **Sinitea**, cottulu Aradu, inspect. Siri'a, cu terminu de alegere pre **3/15 Augustu 1886.**

Emoluminte: 1) Salariu in bani gat'a 150 fl. 2) Optu magi metriche grâu. 3) Optu magi metriche cucuruza. 4) 10 orgii lemne din care trei sunt pentru scóla. 5) Pentru conferintia 10 fl. 6) Dela inmormentari unde va fi pofitu 50 cr. 7) De scripturistica, curatitulu si incalditulu scólei se va ingrigi comun'a.

Cei ce dorescu a ocupá acestu postu sunt avisati a-si suscerne petitiunile loru pana in 1. Augustu v. a. c. inspectorelui Georgiu Popovictu, in Ménes per Gyrok, dovedindu ca sunt romani de religiunea gr. or. ca a prestatu esamenulu de cualificatiune si celu de limb'a ungrésca cu calculu bunu, ér daca a servitu deja ca invetiatoriu atestatu de conduita.

Competentii cari vor documentá ca sunt versati in gradinaritu, stuparitu precum si acei'a ce vor dovedi ca sunt capaci a instrúa coru pe note vor fi preferiti.

Competentii sunt pofiti a se presentá in vro-o dumineca séu serbatóre in s. biserica din Sinitea pentru a dovedi desteritatea in cantu si tipicu.

Sinitea, la 23. Iuniu (4 Iuliu) 1886.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu inspectorulu cercualu.

Se escrie concursu pentru ocuparea postului invetiatorescu dela scól'a confesionala gr. or. din comun'a **Aranégu**, Cottulu Aradului, inspectoratulu Siri'a, cu terminu de alegere pre **15. Augustu st. v. 1886.**

Emoluminte: 1) Salariu in bani gat'a 120 fl. 2) jumetate sesiune de pamentu aratoriu, 3) pentru conferintia 10 fl. 4) pausialu 7 fl. 5) dela inmormentari 60 cr. 6) 12 orgii de lemne din care se va incaldi si scól'a.

Cei ce dorescu a ocupá acestu postu sunt avisati a-si suscerne petitiunile loru pana in 10. Augustu st. v. 1886. inspectorului Georgiu Popoviciu, in Ménes per Gyrok, dovedindu ca sunt romani de religiunea gr. or. ca a prestatu esamenulu de cualificatiune si celu de limb'a ungrésca, ér déca a servitu deja ca invetiatoriu cu atestatu de conduita.

Competentii sunt pofiti a-se presentá in vre-o Dumineca séu serbatóre in S. biserica din Aranégu pentru a dovedi desteritatea in cantu si tipicu.

Aranégu, 11/23. Iuniu 1886.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu inspectorulu cercualu.

Pentru deplinirea a loru doue statii invetiatoresci din comun'a **Chesintiu**, si anume a statiunei dela clas'a antaiu si a dou'a se escrie concursu cu terminu de alegere pre **20. Iuliu cal. vechiu** anulu curentu, in carea di se va tiené si alegerea. Emolumintele pentru invetiatoriu dela clas'a prima sunt: 300 fl. in bani gat'a, scripturistica 5 fl. diurne la conferintiele invetiatoresci 10 fl. 12 meti bucate, 8 stangini de lemne, cuartiru liberu cu gradina; ér pentru invetiatoriu dela clas'a a dou'a sunt: In bani gat'a 176 fl. si 88 cr., 5 fl. scripturistica, pentru conferintiele invetiatoresci 10 fl. 60 meti de grâu, 14 stangini de lemne, 4 lantie de pamentu, si cortelu cu gradina.

Doritorii de a ocupá statiunea dela clas'a antaiu au se produca testimoniu de cualificatiune pentru statii de clas'a a dou'a ér cei pentru clas'a a dou'a testimoniu de cualificatiune pentru statii de clas'a prima, si recursele instruite conform dispositiunilor statutului organicu sunt a-se substerne subscrisulu inspectoru de scóle in Ssecsány per Vinga pana la terminulu sus indicatu.

In contielegere cu comitetulu parochialu concerninte:

Iosif Gradinariu, m. p.
inspect. scol.

Pe bas'a conclusului Consistorialu din Oradea-mare de sub Nr. 262. B. a. c. se escrie concursu pentru deplinirea parochiei vacante inbinata cu postulu invetiatorescu din **Tárcaiti'a**, in tractulu Vascului, cu terminu de alegere pe **20. Iuliu v. a. c.**

Salariulu e staveritu in urmatórele: 132 fl. in bani; 20 cubule de bucate; dóue mesuri de pasula; 4 stangeni de lemne pentru preoti-invetiatori, ér pentru scóla câte vor trebui; un'a portie de fênu si un'a de paie dela casa; stolele usuete preotiesci; si cuartiru liberu cu o cânepiste.

Asiderea se publica concursu totu pe **20. Iuliu v. a. c.** pentru statiunea invetiatorésca din **B. Lazuri**, tractulu Vascului, cu emolumintele: 84 fl. in bani; 8 cubule de bucate; 6 stangeni de lemne; cuartiru liberu, si stolele cantorale.

Recursurile ajustate cu documintele recerute vor fi a se trimate pana la 19. Iuliu v. a. c. la subscrisulu protopopu in Beiusiu.

Datu in Beiusiu, la 17. Iuniu v. 1886.

In contielegere cu comitetele parochiale concernente:

Vasilu Papp, m. p.
protop. inspect. de scóle in tractulu Vascului.